

Kodin ja koulun kohtaaminen

Yhteistyön tavoitteet ja kohteet
POPS 2004 ja POPS 2014

Turun yliopisto
University of Turku

Yhteistyöstä

- Kodin ja koulun yhteistyötä pidetään yhtenä tärkeimmistä kehittämiskohteista opetuksessa
 - Yhteiskunnan moninaistuminen yhtäaikaisesti sekä haaste että vaatimus yhteistyölle
 - Yhteistyö-puheen käsitteistössä toistuvia osatekijöitä ovat jakaminen, valta, keskinäinen riippuvuus ja kohtaaminen (D'Amour ym. 2005).
- *Yhteistyöllä tarkoitetaan tässä tutkimuksessa kaikkea toimintaa, jossa koti ja koulu tavalla tai toisella kohtaavat.*

Opetussuunnitelmasta

- OPS osa perusopetuksen normiohjausta, artefakti jolla on tavoite.
- OPS on näkyvä, julkinen ja muuttuva osoitus kouluopetusta perustelevista valinnoista (Goodson 2001)
- OPS on paitsi tutkimuksen aineisto, myös sen kohde.

Tutkimuskysymykset

- Millaisia tavoitteita yhteistyölle asetetaan?
- **Kenen toimintaan yhteistyöllä halutaan vaikuttaa tavoitteiden toteutumiseksi? Tuetaanko yhteistyöllä koulun toimintaa, suoraan oppilasta vai vanhemmuutta?**
- Miten tavoitteet ja toiminnan kohteet ovat muuttuneet POPS 2004 ja 2014?

POPS 2004 ja POPS 2014

- POPS 2004
- n. 300 sivua
- Paluu keskusjohtoiseen säätelyyn
- Selkeä kaksijakoisuus
- Oppimisen tuen uudistus 2010
- Ei yhtenäistä asiakirjakokonaisuutta
- POPS2014
- n. 560 sivua
- Tavoitteena koulutuksen reformi
 - Mitä->Miten? (Cantell 2014)
- Asiakirjan rakenteen uudistus
- Tavoitteena perusteiden laadinnassa laajapohjainen osallistaminen

Tutkimusmetodi

- Dokumenttianalyysi on systemaattista lukemista ja tulkintaa, jossa dokumentti on paitsi aineisto, myös kohde. Kieli ei vain kuvaile, vaan myös luo todellisuutta. Dokumentteja analysoimalla voidaan muodostaa ymmärrystä organisaation käytänteistä ja jäljittää muutosta ja kehitystä (Finnegan 2006, Bowen 2009, Coffey 2014)
 - Analyysin tukena sisällönanalyysi, jonka avulla erotetaan merkityksiä kommunikaatiosta (Hermann 2007, 152).
- 1) Yhteistyöhön liittyvän puheen erottaminen aineistoista.
 - 2) Yhteistyölle asetettujen tavoitteiden paljastaminen.
 - 3) Yhteistyön kohteen tulkitseminen.
 - 4) Havaintojen tulkinta, johtopäätökset

Analyysiyksiköiden erottaminen aineistosta

	perhe	huolta	vanhe	koti	kasva	kodin	kumppa	tiedot	yhdes	yhtey	kuul	yhteisty
POPS 2014	62	170	2	206	234	43	20	12	244	210	178	453
	62	171	2	68	29	35	5	9	10	8	11	162
POPS 2004	30	81	0	89	74	34	14	7	38	86	112	139
	5	79	0	6	13	21	1	7	2	1	26	71

POPS2004: 86 yksikköä

POPS2014: 262 yksikköä

Turun yliopisto
University of Turku

Yhteistyöpuheeseen liittyvät tavoitteet

POPS 2004

- Koulutyöhön liittyvät tavoitteet
- Vanhemman oikeuksiin ja vanhemmuuteen liittyviin tavoitteisiin

POPS 2014

- Koulutyöhön liittyvät tavoitteet
- Vanhemman oikeuksiin ja vanhemmuuteen liittyvät tavoitteet
- Tulevaisuuteen valmistautuminen
- Kulttuuri-identiteetin rakentumiseen liittyvät tavoitteet

Turun yliopisto
University of Turku

Yhteistyön vaikutus kouluun

POPS 2004

**Arviointipalaute koulun
toiminnasta**

Oppilaantuntemus

Rangaistukset

Saamelaiskulttuuri huomiointi

**Perheiden kulttuuritiedon
huomiointi**

**Jaettu kasvatus joustavassa
perusopetuksessa**

POPS 2014

Luokkahenki

**Kasvatukselle ja käytökselle
asetettavat tavoitteet**

**Jaetut arvot, luottamus,
yhteisymmärrys**

Jaettu kasvatusvastuu

**Sitoutuminen jaettuihin
tavoitteisiin**

Koulutyön rikastuttaminen

**Koulukurin tukeminen,
rangaistukset**

Koulun tukeminen

Turun yliopisto
University of Turku

Yhteistyön vaikutus oppilaaseen

POPS2004

- Terve kasvu
- Oppimisen edistäminen
- Eriyttäminen

- Erityistarpeiden huomiointi, tuen tarpeen huomiointi
- Tieto oppimisen tuesta ja mahdollisuus tulla kuulluksi
- Jaettu ymmärrys joustavassa perusopetuksessa
- Hyvinvointi ja turvallisuus erityisopetuksessa

- Romanikielen kehittyminen

POPS2014

- Terve kasvu ja kehitys
- Hyvinvointi
- Oppiminen, ymmärrys oppimisesta
- Vahvuuksien tunnistaminen
- Luku- ja kirjoitustaito

- Oppimisen yksilöllinen tuki
- Tarpeiden tunnistaminen
- Erityistarpeiden huomiointi
- Ongelmien ja huolien ratkaisu

- Uusiin ryhmiin liittyminen
- Koulutuksellinen jatkumo, koulutusvalinnoissa tukeminen
- Työn arvostaminen
- Opiskelun vaatimuksiin vastaaminen
- Itsenäistymisen tukeminen

- Kieli- ja kulttuuri-identiteetti
- Monikielisten lasten opiskelumotivaatio ja kielenoppiminen

Turun yliopisto
University of Turku

Yhteistyön vaikutus huoltajaan

POPS 2004

- Huoltajaoikeuksien toteutuminen
- Perheen yksityisyyden vaaliminen
- Mahdollisuus osallistua kasvatustavoitteiden asetteluun
- Tiedotus osallistumismahdollisuuksista

- Tiedonsaanti koulun toiminnasta, työmenetelmistä, arvioinnista
- Tiedonsaanti suomalaisesta koulutusjärjestelmästä

- Tiedottaa jatko-opinnoista ja eri valintojen vaikutuksista jatko-opintoihin
- Keskustelu jatko-opinnoista

- Tiedonsaanti oppimisen tuesta, oikeus tulla kuulluksi ennen päätöksiä
- Tiedotus mahdollisuuksista tukea omaa lasta
- Tuki vanhemmuuteen
- Mahdollistaa vanhempia tukemaan koulutyötä

POPS 2014

- Huoltajaoikeuksien toteutuminen
- Perheen yksityisyyden vaaliminen
- Kuulluksi tuleminen

- Tiedonsaanti koulun toiminnasta, työmenetelmistä ja arvioinnista
- Tieto edistymisestä ja kielitaidon kehittymisestä

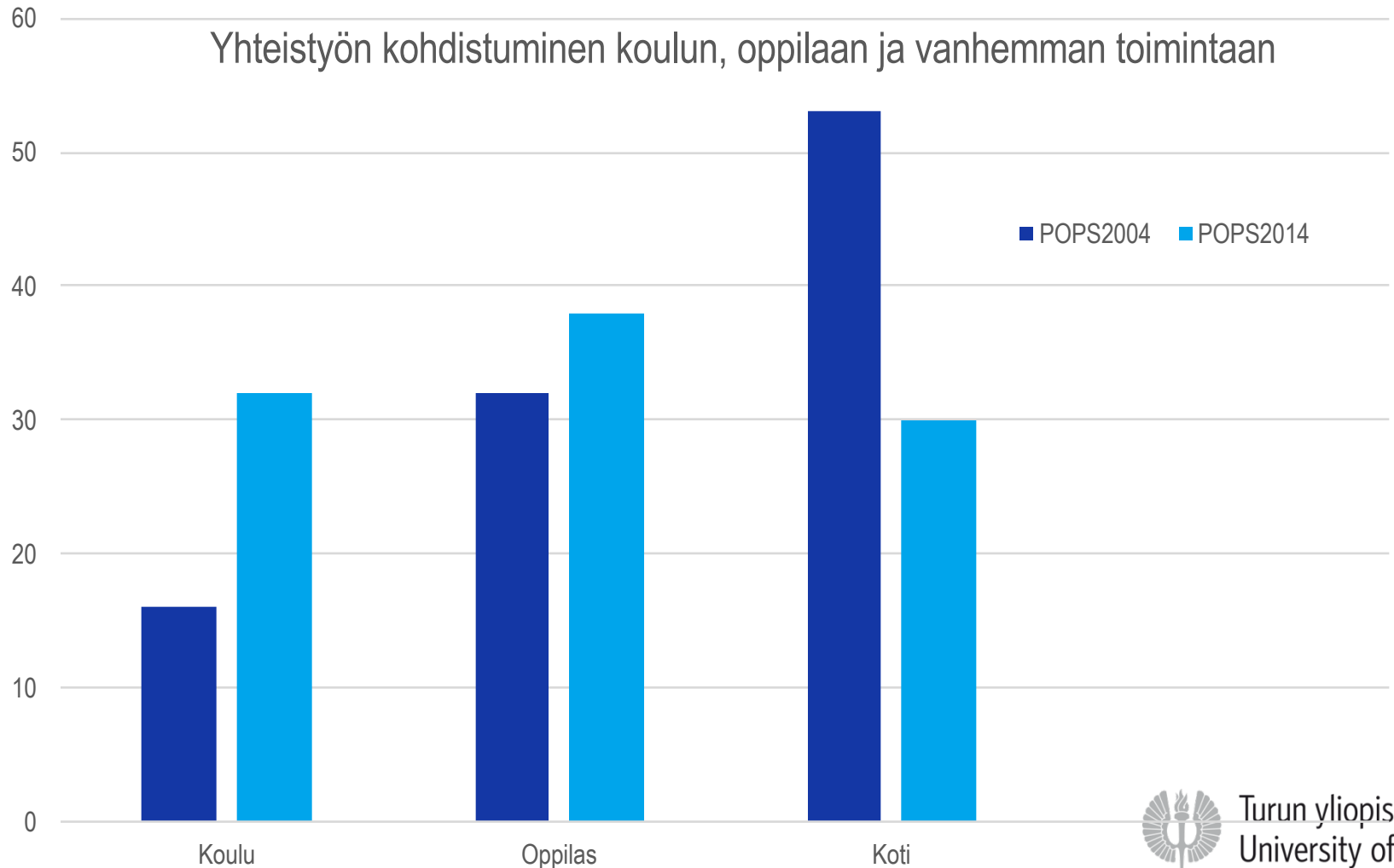
- Tietoisuus suomalaisesta koulutusjärjestelmästä
- Tietoisuus koulutusvalinnoista ja niiden vaikutuksista
- Tietoisuus tuen mahdollisuuksista jatko-opinnoissa
- Tietoisuus tehtävistä päätöksistä ja niiden vaikutuksista

- Tiedonsaanti oppimisen tuesta ja tuen hyödyistä
- Tuki ja kannustus lapsen opintojen tukemiseksi
- Ohjaus tuen antamiseksi

Turun yliopisto
University of Turku

Miten yhteistyöhajauksen painopiste muuttui?

Johtopäätöksiä tuloksista

- Sopeuttamisesta rakentamiseen
 - Onko yhtenäinen arvopohja mahdollista rakentaa?
 - Miten turvataan koulujen yhdenvertaisuus eri alueilla?
- Oppilaan osallisuus, tulevaisuussuuntautuminen
 - Osallisuus sisältää vastuuta, siirretäänkö yhteiskunnan vastuita yksilölle?
 - Miten lapsi- ja perhepalveluiden kehittäminen osana peruspalveluita onnistuu?
- Huoltajan aktiivisuus (ja vastuu?)
 - Miten yhteiskunta huomioi perheiden kasvavat vastuut?
 - Säilyttääkö koulu itsenäisyytensä vai tuleeeko siitä markkinapaikka?

Kiitos!

Miina Orell, KM, LO, EO
miina.orell@gmail.com

Turun yliopisto
University of Turku